

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА
„АЦА АЛЕКСИЋ“

Бр. 659
16.7. 2024 год.
37230 АЛЕКСАНДРОВАЦ

На основу члана 119. став 1. тачка 1) а у вези са чланом 108. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18-др.закони, 10/19, 6/20 и 129/21 и 92/23), према Упутству за израду акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Сл. гласник РС“, бр. 67/22) Школски одбор ОШ Аца Алексић у Александровцу на седници одржаној дана дана 10.07.2024. године, доноси

**ПРАВИЛНИК
О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ОСНОВНА ШКОЛА АЦА АЛЕКСИЋ У АЛЕКСАНДРОВЦУ**

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се заштита и безбедност ученика, односно мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика за време боравка у ОШ Аца Алексић у Александровцу (у даљем тексту: школа) и за време извођења свих активности које организује школа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог правилника ОШ Аца Алексић у Александровцу.

Школа је израдила овај правилник у складу са Упутством за доношење општег акта о заштити и безбедности деце и ученика у установама образовања и васпитања (Упутство Министарства просвете, науке и технолошког развоја, бр. 601-00-00019/2022-04 од 20.05.2022. године), а по претходно извршеној анализи потенцијалних и актуелних ризика у организацији рада Школе (просторни, технички, временски и други организациони услови).

Члан 2.

Средства за спровођење мера из члана 1. овог правилника обезбеђују се у буџету општине Александровац.

Члан 3.

Ученици имају право на заштиту и безбедност према одредбама Правилника:

- 1) у школској згради и школском дворишту;
- 2) школским спортским теренима и ближој околини Школе;
- 3) на путу између куће и школе;
- 4) ван школске зграде и школског дворишта - за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује Школа на местима где се спроводи одговарајућа школска активност (експулзија, излет, спортске, културне и научне манифестације и сл.).

Члан 4.

Циљ доношења овог Правилника је да се све интересне групе (запослени у Школи, Савет родитеља, Школски одбор, јединица локалне самоуправе, Министарство унутрашњих послова, здравствене службе, Центар за социјални рад и др) на адекватан начин укључе и допринесу максималној заштити и безбедности ученика и неговању њиховог физичког и психичког здравља и личне сигурности.

Члан 5.

Ученици имају право на заштиту и безбедност од:

- 1) других ученика, запослених, родитеља, односно другог законског заступника детета и ученика и трећих лица који угрожавају њихову безбедност,
- 2) болести и повреда,
- 3) пожара, поплаве, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност.
- 4) других несрећа/удеса,
- 5) катастрофа или других ванредних околности и ситуација.

Члан 6.

Одељењски старешина и наставници који с ученицима обрађују одговарајуће програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа, као и с начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају.

Запослени, родитељи, односно други законски заступници и ученици обавезни су да директору, помоћнику директора, секретару школе, дежурном наставнику или другом овлашћеном лицу пријаве сваку појаву за коју посумњају да би могла да угрози заштиту и безбедност ученика.

Члан 7.

Одредбе Правилника дужни су да поштују сви запослени у школи, ученици, родитељи, односно други законски заступници и трећа лица када се налазе у школској згради, школском дворишту или на другом месту на којем се остварује образовно-васпитни рад или друга активност у организацији школе.

Члан 8.

Несправођење мера безбедности ученика од стране запослених, прописаних Правилником, сматра се тежом повредом радне обавезе, за коју се води дисциплински поступак, и за коју може да се изрекне новчана казна или удаљење са рада у трајању до три месеца, или мера престанка радног односа, уколико се неспровођење мера безбедности учини свесним нехатом, намерно или у циљу прибављања себи или другоме противправне имовинске користи сагласно одредбама Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених. Дисциплинска одговорност запослених не искључује кривичну и материјалну одговорност.

Понашање ученика којим угрожава властиту или безбедност других ученика и запослених у школи, у школским и другим активностима које организује школа, прописаних овим Правилником, сматра се тежом повредом обавеза ученика, за коју се води васпитно-дисциплински поступак и изричу мере у складу са Правилником о васпитно-дисциплинској одговорности ученика ОШ Аца Алексић

Члан 9.

Посебна обавеза директора или лица које он овласти је да без претходне најаве, а најмање једном месечно, проверава да ли се спроводе мере за остваривање заштите и безбедности ученика и о томе сачини записник, који представља основ за спровођење мера прописаних чланом 8. овог правилника.

Несправођење мера заштите и безбедности ученика, прописаних овим правилником, представља разлог за разрешење дужности директора Школе, у складу са Законом.

Члан 10.

Ради спровођења мера утврђених овим Правилником, школа сарађује са државним органима, органима општине и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођења мера утврђених Правилником.

Члан 11.

На материју коју уређује Правилник примењују се и одредбе других општих аката школе чија је примена важна за остваривање заштите и безбедности ученика.

ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ У ШКОЛСКОЈ ЗГРАДИ И ШКОЛСКОМ ДВОРИШТУ

Превентивне мере заштите и безбедности

Члан 12.

Школа посебним актима утврђује превентивне мере заштите и безбедности у вези са организацијом рада, и то:

- 1) распоред дежурства запослених;
- 2) начин евидентирања уласка трећих лица у установу;
- 3) могућности боравка у установи, односно непосредног учешћа родитеља, односно другог законског заступника детета и ученика у активностима установе;
- 4) начин утврђивања идентитета лица која остварују родитељско право или имају старатељство над дететом када га одводе из установе;
- 5) стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- 6) укључивање свих интересних група (деца, запослени у школи, родитељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- 7) подизање нивоа свести за препознавање насиља;
- 8) дефинисања поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- 9) информисање свих интересних група о поступцима заштите;
- 10) унапређивање компетенција свих интересних група за уочавање и решавање проблема насиља.

Члан 13.

Улазак у школску зграду за запослене је од 7.00 часова, у које време се и откључавају улазна врата у школску зграду.

Улазак у школску зграду за ученике је од 7.00 часова. Ученици у школску зграду улазе на улазна врата из школског дворишта и са игралишта.

Школа поседује и улазна врата код фискултурне сале и стари школски улаз, који су откључавају и користе по потреби.

За откључавање и закључавање главних улазних врата , улазних врата за ученике, улазних врата код фискултурне сале и старог школског улаза надлежни су домар и помоћно-техничко особље.

Родитељима и другим лицима која долазе у школу забрањено је кретање у школи, сем у случају када добију дозволу од стране дежурног наставника или управе школе.

Овлашћена лица могу носити оружје у складу са правилима њихове службе.

Када се у школи не изводи настава нити друге активности сва улазна врата на школској згради су закључана.

Члан 14.

За проверу односно идентификацију лица која улазе у зграду надлежан је главни дежурни наставник, домар или спремачице које дежурају на главном улазу у школу, према утврђеном распореду дежурства које доноси директор школе..

Приступ родитељима, односно старатељима и трећим лицима – пратиоцима деце и ученика са сметњама у развоју, и то у учоници, кабинете, фискултурну салу и на друга места где се остварује образовно-васпитни рад неопходна је претходна сагласност директора.

Дежурство у школи

Члан 15.

За дежурство у Школи задужени су: два главна дежурна наставника, дежурни наставници у објекту, дежурни наставници у школском дворишту и помоћно-техничко особље / домари и спремачице/, у складу са распоредом дежурства који сачињава директор школе за сваку школску годину и који чини састанни део Годишњег плана рада школе.

За време свих одмора, на сваком спрату и у школском дворишту дежура по 1 наставник.

Дежурство почиње 30 минута пре почетка наставе, а завршава се 15 минута након завршетка последњег часа у којој дежура.

Члан 16.

Главни дежурни наставници дежурају у холу на главном улазу у школу и у холу на улазу са школског игралишта и обавезани су да започну дежурство 30 минута пре почетка наставе и води рачуна о благовременом почетку наставе.

У случају недоласка неког наставника у Школу, главни дежурни наставник обавештава управу Школе, како би се предузеле мере за обезбеђивање замене, координира рад дежурних наставника, решава евентуалне конфликте међу ученицима и брине о њиховој општој безбедности у Школи.

Води евиденцију у књизи дежурства и о свим уоченим променама обавештава директора Школе.

Члан 17.

Дежурни наставници обавезни су да на дежурство дођу 30 минута пре почетка наставе, да се јаве главном дежурном наставнику, обављају дежурство у делу Школе према распореду дежурства који је сачинио директор школе и о свим уоченим променама обавештавају главног дежурног, извршавају његове налоге и омогућују ученицима безбедан улазак и излазак из Школе.

Дежурни наставник одлази на место дежурства одмах, а са места дежурства када уђу сви наставници у своје учионице.

Члан 18.

Дежурни наставници за време дежурства дужни су:

1. да за време малих и великих одмора дежурају на месту на којем су распоређени, старају се о реду, миру, дисциплини и безбедности ученика на ходнику, у учионицама и дворишту;
2. да се постарају да када звони за почетак часа ученици уђу у учионице;
3. да се постарају да на звук звона наставници крену на час;
4. да се постарају да за време великих одмора редари проветре учионице;
5. да учествују у спровођењу одредби Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму („Сл. гласник РС“, бр. 30/10);
6. да пријаве евентуалну штету која се деси за време дежурства.

Члан 19.

Дежурни наставници распоређени за дежурство у школском дворишту пола сата пре почетка часова и за време великог одмора налазе се заједно са дежрним помоћно техничким особљем у школском дворишту и старају се о безбедности ученика и о одржавању реда приликом уласка и изласка ученика у школску зграду

Члан 20.

Сви наставници обавезни су да у школу дођу 10 минута пре почетка наставе и да на крају сваког часа, односно наставе, напусте учионицу тек пошто испрате ученике са наставе.

Члан 21.

Школа је дужна да организује ванредна дежурства наставника у складу са планираним активностима (приредбе, такмичења, излети, посете, и сл).

Члан 22.

Наставник који закаже одржавање часа допунске или додатне наставе, или неке друге активности, има обавезу да 10 минута пре заказаног термина за одржавање часа сачека ученике испред учионице и са ученицима буде од почетка до краја активности.

Наставник који изводи наставу у кабинету дужан је да се придржава свих мера безбедности и заштите на раду и омогући безбедан боравак ученика у наведеној просторији.

Наставник који изводи наставу физичког васпитања дужан је да се придржава свих законом прописаних мера безбедности за наставу физичког васпитања.

Школа је дужна да омогући наставу физичког васпитања на спортским теренима без присуства неовлашћених лица.

Члан 23.

Директор школе одговоран је за израду распореда дежурства и контролу његовог извршења.

Члан 24.

Ученици су дужни да се старају о својој личној имовини и да је не остављају без надзора.

За време извођења наставе физичког васпитања свлачионице морају бити закључане.

Члан 25.

Помоћно-техничко особље / домари и спремачице/ помаже у раду дежурним наставницима, дежура на месту где је распоређено и не удаљава се са њега без дозволе директора, помоћника директора, секретара или главног дежурног наставника.

Помоћно-техничко особље дежура и за време наставе и дужно је да о сваком проблему који се појави у времену одржавања часова, и о сваком понашању ученика које нарушава његову заштиту и безбедност, односно безбедност других лица обавести главног дежурног наставника или директора Школе.

У време одвијања наставе главна улазна врата Школе су под сталним надзором помоћно-техничког особља према утврђеном распореду дежурства.

У сарадњи са дежурним наставницима помоћно-техничко особље дужно је да прати кретање страних лица у школској згради.

Дежурство помоћно техничког особља врши се у школском објекту, у школском дворишту, на капији и у главном холу, према распореду дежурства и у времену које утврди директор посебним задужењем.

Распоред дежурства помоћно-техничког особља истиче се на огласној табли у главном холу. Помоћно-техничко особље дужно је да се, према распореду дежурства, стara о томе да улазна врата у главном холу буду под сталним надзором, као и да обавести директора или помоћника директора уколико се лице које не ради у школи налази у простору који није предвиђен за пријем и задржавање странака.

Запажања и примедбе о дежурству на главном улазу дежурни запослени уписује у свеску дежурства.

Домар је обавезан да дежура у главном холу Школе , школском дворишту и на капији а по потреби и на другим местима, према распореду и терминима дежурства које утврђује директор школе посебним задужењем.

Спремачица је обавезна да, осим послова одржавања хигијене, дежура у: главном холу , у ходнику Школе испред просторија у којима одржава хигијену као и да дежура у дворишту, према распореду и терминима дежурства које утврђује директор школе посебним задужењем.

За време у које спремачица користи дневни одмор или је из других разлога одсутна са свог радног места, друге спремачице преузимају надзор над њеним радним местом.

Дежурни домар односно спремачица у главном холу :

1) прати долазак родитеља ученика и трећа лица која улазе у Школу, утврђује сврху доласка у школу, упућује их према одговарајућим лицима ради реализације доласка, а по потреби уписује њихове личне података и циља доласка;

2) уочава све промене које могу довести до нарушавања реда и безбедности у Школи и о њима без одлагања обавештава дежурног наставника, директора, помоћника директора или секретара Школе;

3) ради испуњавања својих обавеза, сарађује с директором, помоћником директора, дежурним наставником и другим лицима запосленим у Школи.

Члан 26.

У објектима Школе и школском дворишту, на екскурзијама, излетима, посетама, приредбама и сличним активностима у организацији Школе, строго је забрањена куповина, продаја или употреба дуванских производа, алкохола и наркотика за ученике, наставно и ненаставно особље.

Члан 27.

Уколико дође до повреде члана 30. овог Правилника (првенствено у делу који се односи на наркотике) директор има обавезу да обавести одговарајуће службе МУП-а, ради предузимања законских мера.

Члан 28.

Мере превенције школа је дужна да планира Годишњим планом рада, а на основу анализе учесталости случајева насиља, заступљености различитих облика насиља, броја повреда, сигурности школског објекта и дворишта и сл.

Члан 29.

Посебно место у реализацији мера превенције има одељењски старешина. Његова дужност је да се адекватно припреми за реализацију часова одељењског старешине и да реализује све активности предвиђене Годишњим планом рада школе. Дужан је да у одељењу гради атмосферу толеранције и међусобног уважавања, прати понашање ученика и спроводи превентивне, корективне и интервентне мере, сарађује са родитељима и стручном службом школе (психолог, педагог), у циљу повећања безбедности ученика.

Члан 30.

Сви наставници су у обавези да, адекватним вођењем наставе, одржавањем радне дисциплине, подстицањем поштовања личности ученика, упућивањем на поштовање Правила понашања, предузимањем превентивних, корективних и интервентних мера код ученика који не поштују наведена правила, указивањем одељењском старешини, родитељима и стручној служби на проблеме из области безбедности и насиљничког понашања, доприносе обезбеђивању безбедности ученика у Школи.

Предметни наставник је дужан да води евиденцију о појавама насиљничког понашања и да теже облике пријави одељењском старешини, стручној служби, Тиму за заштиту од насиља, директору.

У току реализације редовног школског програма наставници су дужни да реализују задатке предвиђене Програмом за заштиту деце од насиља.

Помоћно-техничко особље и друго ненаставно особље Школе дужно је да сваки облик насиљничког понашања коме присуствује пријави стручној служби Школе, члановима Тима из реда наставног особља, одељењском старешини, директору.

Коришћење спортских терена

Члан 31.

Ученици Школе спортске терене користе за извођење наставе физичког васпитања. За време коришћења спортских терена морају да буду под сталним надзором наставника физичког васпитања.

Ученици Школе могу спортске терене да користе и ван наставе у складу са њиховом наменом.

Терене не могу да користе друга лица у време када се у Школи изводи настава или други облици образовно-васпитног рада.

Паркирање у дворишту школе

Члан 32.

Паркирање у дворишту Школе није дозвољено за запослене у Школи и родитеље ученика нити за трећа лица.

У изузетним случајевима, одобрење за паркирање лица из става 1. даје директор школе.

Видео надзор и ограђивање дворишта као мера заштите

Члан 33.

Школа има инсталиран видео-надзор који се користи за надгледање улаза, ходника и других површина где је могућа угроженост безбедности ученика и имовине Школе. Видео-надзор се користи све време рада школе, без обзира да ли се изводи настава или не.

Школа има обавезу да изврши ограђивање дворишта у циљу заштите и безбедности ученика.

Новчана средства за активности наведене у ставу 1. и 2. овог члана Школа планира Финансијским планом.

Осигурање ученика

Члан 34.

Школа је у обавези да на почетку сваке школске године упозна родитеље са могућностима да се ученици групно осигурају од последица несрћног случаја (незгода) и са условима под којима се врши осигурање.

Школа је у обавези да уколико постоји интересовање родитеља, буде посредник између њих и организације за осигурање.

Члан 35.

Обавеза директора Школе је да на седници Савета родитеља упозна родитеље са понудама за осигурање, које су пристигле у Школу.

На основу одлуке Савета родитеља о избору организације за осигурање, Школа приступа закључењу уговора о осигурању.

Заштита и безбедност од пожара, електричне струје, поплаве, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност

Члан 36.

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од пожара, школа је обавезна да се придржава Закона о заштити од пожара, Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, пратећих прописа и свог општег акта.

Запослени су одговорни за спровођење противпожарних мера и дужни су да их се придржавају и спречавају да дође до избијања пожара, а нарочито да:

- се упознају са пожарним опасностима и да стално спроводе мере за заштиту од пожара;
- када примете пожар, најхитније обавесте главног дежурног или дежурног наставника или директора односно помоћника директора;
- запослени учествују у гашењу пожара.

Ученици су дужни да се придржавају мера за спречавање да не дође до избијања пожара, а нарочито да:

- се упознају са пожарним опасностима на часовима одељенске заједнице и предавањима од стране надлежних органа;
- и да се придржавају мера за заштиту од пожара;
- када примете пожар, најхитније обавесте одељенског старешину, дежурног наставника или другу најближу одраслу особу;

Ради очувања живота ученика и запослених, као и имовине угрожене пожаром, запослени се оспособљавају за руковање уређајима, опремом и средствима намењеним за гашење пожара и спасавање људи и имовине. Оспособљавање се врши по програму који утврди надлежни орган. Програм оспособљавања састоји се из теоретског и практичног дела наставе.

Теоретској и практичној настави дужни су да присуствују сви запослени.

Од обавезе похађања наставе ослобађају се запослени који су, на основу других планова и програма, оспособљени за руковање уређајима, опремом и средствима намењеним за гашење пожара и спасавање људи и имовине.

Члан 37.

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве и/или изливавања фекалија, домар проверава исправност водоводних и канализационих инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност.

Сви запослени, ученици и родитељи обавезни су да без одлагања обавесте директора, помоћника директора, домара или помоћно-техничко особље о уоченим променама на водоводним и/или канализационим инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Члан 38.

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне струје, домар проверава исправност електричних инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност.

Сви запослени, ученици и родитељи обавезни су да без одлагања обавесте директора, помоћника директора, домара или помоћно-техничко особље о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Члан 39.

Уређаји, машине, алати и други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домашаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и/или здравље ученика.

Школа је обавезна да се стара о правилном коришћењу и надзору над употребом уређаја, машина, алата и других предмета у реализацији наставе, као и материја које се користе у наставном процесу као и о редовној провери њихове исправности и употреби неопходне заштитне опреме.

Члан 40.

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, школа редовно проверава исправност громобранских инсталација, у складу са прописима у тој материји.

Сви запослени, ученици и родитељи обавезни су да без одлагања обавесте директора, помоћника директора, домара или помоћно-техничко особље о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

Школа је обавезна да за време грмљавине обезбеди да ученици буду у школској згради.

Члан 41.

Заштита и безбедност од пожара, поплава и других опасних ствари и природних појава које могу угрозити безбедност обезбеђује се у складу Законом и одредбама овог Правилника.

Заштита и безбедност на путу између куће и школе

Члан 42.

Запослени и родитељи, старатељи односно законски заступници дужни су да прате стање саобраћајне сигнализације на прилазима школи.

О уоченим недостатцима обавештава се директор школе.

Ради решавања проблема и отклањања недостатака школа је дужна да сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја.

Школа пред надлежним органима покреће иницијативе ради побољшања безбедности у саобраћају на прилазима школи и то: постављање лежећих полицајца, семафора, организовање дежурства саобраћајних полицајца и сл.

Члан 43.

Школа је дужна да сарађује са комуналним службама ради обезбеђења тротоара и уличног осветљења на прилазу школи, правилног размештаја/постављања контејнера да не ометају улаз у школско двориште и зграду и др.

Члан 44.

Заштита ученика у саобраћају обезбеђује се организовањем предавања саобраћајних стручњака, приказивањем филмова о саобраћају, разговором на часовима одељењске заједнице и родитељским састанцима.

Заштита и безбедност ван школске зграде и школског дворишта – за време остваривања образовно васпитног рада или других активности које организује школа

Члан 45.

На остваривање заштите и безбедности ученика за време боравка на излету, екскурзији или настави у природи, као и за време извођења неке друге активности ван зграде школе и школског дворишта, примењују се основне одредбе Правилника, а сходно се примењују његове одредбе о остваривању заштите и безбедности ученика у згради школе и школском дворишту.

Заштита и безбедност ученика за време извођења излета, екскурзија и сличних активности

Члан 46.

Приликом избора понуђача за извођење излете, екскурзија, наставе у природи и других сличних активности с ученицима, школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује. Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика односи се нарочито на:

- 1) поседовање одговарајуће лиценце за рад;
- 2) кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања ученика;
- 3) кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у којем су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ и тако даље);
- 4) квалитет исхране ученика;

Заштита и безбедност од болести и повреда

Члан 48.

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од болести и повреда, школа:

- 1) брине о уредности и чистоћи школских просторија и школског дворишта;
- 2) брине о обављању прописаних лекарских прегледа запослених и ученика;
- 3) поступа по мерама надлежних органа донетих по прописима у области здравства;
- 4) према својим могућностима обезбеђује коришћење школског намештаја, наставних и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким својствима ученика;
- 5) према својим могућностима примењује стандарде и нормативе који се односе на школски простор, број ученика у одељењу и друге услове за обављање делатности;
- 6) обезбеђује надзор наставника или стручног сарадника за време рада на уређајима или с предметима који могу изазвати повреду, као и за време извођења активности које представљају потенцијалну опасност за настанак повреде;
- 7) предузима мере у случају промена код ученика које се односе на његово здравствено стање и о томе обавештава његовог родитеља;
- 8) је обавезна да родитеља ученика чије здравствено стање, према процени директора, помоћника директора, наставника или стручног сарадника, може представљати опасност за друге ученике и запослена лица, обавести да таквог ученика одведе на одговарајући преглед и забрањује му долазак на наставу и друге активности које организује школа, док надлежни лекар не потврди да опасност не постоји;
- 9) одржава дисциплину у установи – згради и њеном дворишту, посебно у учионици и другим радним просторијама;
- 10) брине да буде истакнуто место за прву помоћ у установи (где се налази комплет за прву помоћ, ко је задужен да проверава/допуњује садржину комплета, телефони хитне помоћи и надлежног дома здравља – да буду видно обележени) као и начин поступања у ситуацији када је потребно детету и ученику указати прву помоћ или постоји сумња на потенцијални здравствени ризик или повреду детета, односно ученика (ко позива хитну помоћ и обавештава родитеља и другог законског заступника и по потреби надлежну инспекцију и др.);
- 11) предузима поступање ради заштите од физичких повреда (обезбеђује да подови нису клизави или се ставља одговарајућа ознака; обезбеђује се набавка школског намештаја без оштрих ивица, у складу са могућностима и др.).

прекине насиље. После интервенције о случају насиља обавезно се обавештава стручна служба Школе. Наставник је дужан да по стицању сазнања да се насиље додило или да постоји сумња да се насиље дешава организује консултације чији циљ је да се:

- разјасне околности и анализирају чињенице у вези са случајем насиља;
- процени ниво ризика и направи план заштите;
- донесе одлука о начину реаговања и праћења.

Консултације се обављају у оквиру Школе са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, уз поштовање принципа поверљивости.

Низак ниво ризика насиљничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног ко је открио насиље. Уколико је потребно, наставник предузима и додатне мере, евидентира и прати понашање и сл. (први ниво ризика).

Умерени ниво ризика насиљничког понашања постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру Школе (родитељи, служба стручних сарадника, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, директор, помоћник директора) и ако се насиљничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих актера (други ниво ризика).

Висок ниво ризика насиљничког понашања постоји када Школа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама: Центру за социјални рад, Министарству унутрашњих послова, здравственим институцијама (трећи ниво ризика).

Члан 59.

Сви запослени у Школи дужни су да директору пријаве насиље од стране запослених у Школи према ученику. Уколико је због случаја насиља од стране запосленог према ученику покренут дисциплински поступак, директор Школе дужан је да запосленог удаљи са рада до окончања дисциплинског поступка.

Члан 60.

Ради спровођења поступка заштите ученика образује се Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Чланове овог тима именује директор Школе. Лице које координира тим је по правилу стручни сарадник (психолог, педагог) или наставник који има добре комуникативне способности и у својој личној и професионалној биографији нема елемената насиљног понашања. Задаци и план рада Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања одређени су на основу Посебног протокола и саставни су део Годишњег плана рада Школе.

Члан 61.

Запослени у Школи су у обавези да воде евиденцију о појавама насиља. Документација о појавама насиља чува се на сигурном месту како би се обезбедила поверљивост података. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања чува протоколе (евиденциони обрасци) о учињеном насиљу или сумњи да се насиље дешава. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање.

Члан 62.

Процедура интервенције у случају када родитељ или друга особа овлашћена за одвођење детета не дође по дете („остављено дете у Школи”):

1. Ако родитељ или особа овлашћена од стране родитеља не дође по ученика уписаног у Школи када се заврши образовно-васпитни рад Школе, а према распореду Школе, наставник који брине о ученику дужан је да телефонским путем ступи у контакт са родитељима, односно законским заступником ученика. Користе се подаци из евиденције Школе.
2. Уколико је овај покушај без резултата, дежурни наставник пријављује ситуацију директору, те се договарају о чувању ученика до разрешења новонастале ситуације.
3. Наставник који чува ученика обавештава стручну службу Школе.

4. Тим за решавање новонастале ситуације одлуком образује директор када настане ситуација и чине га: директор, стручни сарадник, дежурни наставник.
5. Стручна служба има задатак да процени стање ученика и да му пружи, заједно са наставником, адекватну психолошку подршку с циљем оснаживања ученика.
6. Обједињавањем података у што краћем року успоставља се договор о даљем току процедуре.
7. У случају да родитељ или овлашћена особа није пронађен нити се успоставио контакт са осталим члановима породице ученика, директор Школе ступа у контакт са МУП-ом путем телефона 192 и пријављује „остављено дете у Школи“.
8. Наставник и стручна служба остају са учеником у Школи док се не нађе одговарајуће решење.
9. Директор упућује пријаву случаја Центру за социјални рад.
10. Тим који је радио на збрињавању ученика и наставник који је чувао ученика састављају службену белешку следећег дана од дана догађаја.
11. Белешка се налази код члanova Тима.
12. Један примерак белешке доставља се Центру за социјални рад, на његов захтев.
13. У случајевима малих закашњења долазака по ученика који се учестало јављају код истог ученика препоручује се да директор Школе обави разговор са родитељима ученика.
14. Уколико се такво понашање настави, потребно је ангажовати педагога и/или психолога.

Процедура интервенција у случају када се дододи насиље од стране одрасле особе која није запослена у Школи

Члан 63.

1. Ако неко од запослених примети да се насиље дешава над учеником у кругу Школе, дужан је да га прекине.
2. Ако запослени није у стању да прекине насиље, о томе обавештава директора Школе.
3. Директор обавештава родитеља одмах након прекида насиља, уколико родитељ није насиљник.
4. Директор позива МУП на број 192, Центар за социјални рад, а по потреби и хитну помоћ.
5. Директор сазива Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ради процене нивоа насиља, нивоа ризика, одређивања мера и активности у даљем току ситуације. На састанак се позива и учеников одељењски старешина због увида у целокупну ситуацију породице ученика.
6. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања наставља сарадњу са Центром за социјални рад и прати ефекте предузетих мера.
7. Ако је запослени успео да прекине насиље, смирује ситуацију.
8. Особа која је прекинула насиље дужна је да прихвати ученика, умири га, пружи му емпатију и смести га у безбедну и детету прихватљиву средину до доласка особе са којом је ученик безбедан.
9. Ако се насиље дододило пред другим ученицима, особа која је прекинула насиље обавезна је да се побрине, у координацији са Тимом за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, да код ученика уђе наставник или стручни сарадник кога ученици прихватају и који је у стању да их смири.
10. Одмах потом особа која је прекинула насиље обавља разговор са особом која је вршила насиље, с циљем смиривања ситуације.
11. Особа која је прекинула насиље о томе обавештава директора Школе.
12. Директор обавља разговор са особом која је вршила насиље, након тога позива родитеља (ако он сам није насиљник), Центар за социјални рад, полицију и по потреби здравствену службу.

13. Директор сазива Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ради процене нивоа насиља, нивоа ризика, одређивања мера и активности у даљем току ситуације. На састанак се позива и учеников одељењски старешина због увида у целокупну ситуацију породице ученика.
14. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прати ефекте предузетих мера.
15. Ако се у одељењу појави ученик са траговима насиља (модрице и сл.) или ако се код ученика понове знаци запуштености (неуредност, вашљивост и сл.), наставник је дужан да то пријави неком од чланова Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.
16. Члан Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања обавештава директора.
17. Директор обавештава стручну службу, која обавља разговор са учеником.
18. Директор сазива састанак Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.
19. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања процењује безбедност ученика у новонасталој ситуацији и доноси одлуку о будућим поступцима.
20. Ако Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања процени да је ситуација забрињавајућа за ученика, директор Школе обавештава Центар за социјални рад.
21. Стручни сарадник и одељењски старешина ученика пружају психосоцијалну подршку ученику.
22. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прати ефекте предузетих мера у сарадњи са Центром за социјални рад.
23. Ако Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања процени да треба одложити пријављивање, наставник – одељењски старешина и педагог/психолог процењују ситуацију и доносе одлуку да ли треба позвати родитеље на разговор и о мерама за даље поступање.
24. Ако су наставник – одељењски старешина и психолог проценили да треба позвати родитеља, разговор са родитељем обавља педагог или психолог.
25. Психолог/педагог о томе обавештава Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.
26. Наставник – одељењски старешина пружа подршку ученику у одељењу.
27. Наставник – одељењски старешина у сарадњи са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прати ситуацију.

Процедура интервенција у случају да се догоди насиље над ученицима од стране запослених у Школи

Члан 64.

Ако неко од запослених примети да се дешава насиље над учеником од стране запослених, обавезан је да прекине насиље.

1. Особа која је прекинула насиље дужна је да прихвати ученика, умири га, пружи му емпатију и смести га у безбедну и детету прихватљиву средину до доласка родитеља.
2. Ако се насиље догодило пред другим ученицима, особа која је прекинула насиље обавезна је да се побрине да код ученика уђе одрасли кога ученици прихвататају и који је у стању да их смири.
3. Одмах потом особа која је прекинула насиље обавља разговор са особом која је вршила насиље, с циљем смиривања ситуације.
4. Особа која је прекинула насиље о томе обавештава директора Школе, који по потреби контактира са здравственом службом и полицијом.
5. Директор обавља разговор са особом која је вршила насиље и о томе обавештава родитеља детета.

6. Директор сазива Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ради процене нивоа насиља и нивоа ризика и решава се да ли ће боравак ученика у Школи бити најповољнији за ученика.
7. Директор покреће дисциплински поступак над особом која је вршила насиље.
8. Запослени се удаљава са радног места до окончања поступка.
9. Укључују се надлежни органи (просветни инспектор).
10. Директор заједно са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прати ефекте предузетих мера.

Ако неко члану Тима или било ком другом у Школи пријави да сумња на постојање насиља над дететом од стране неког запосленог у Школи, особа која је добила ову информацију о томе обавештава директора.

1. Директор сазива Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, који одређује начин даљег праћења ситуације.
2. Ако је сумња потврђена, директор обавештава родитеље и покреће дисциплински поступак.
3. Запослени се удаљава са радног места до окончања поступка.
4. Укључују се надлежни органи (просветни инспектор).
5. Директор заједно са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прати ефекте предузетих мера.
6. Ако сумња није доказана, ситуација се даље прати на начин који одреди Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.
7. Праћење ситуације подразумева разговоре са ученицима, родитељима и запосленима у Школи, ненајављени улазак у простор у коме бораве ученици са особом на коју се сумња да врши насиље и сл.

Процедура интервенција у случају када се у установи догоди насиље међу ученицима

Члан 65.

1. Ако неко од запослених примети да се дешава насиље међу ученицима, обавезан је да прекине насиље.
2. Одмах потом особа која је прекинула насиље обавља разговор са ученицима с циљем смиривања ситуације.
3. Ако особа која је прекинула насиље није наставник – одељењски старешина тог одељења, позива наставника – одељењског старешину одељења или стручног сарадника.
4. Наставник – одељењски старешина решава конфликт међу ученицима тако да сваком ученику у конфликту пружи симпатију.
5. Наставник – одељењски старешина обавештава родитеља о самом насиљу и о активностима појачаног васпитно-образовног рада који ће предузети у оквиру одељења.
6. Наставник – одељењски старешина обавештава стручну службу и заједно креирају план акције који се спроводи у одељењу.
7. Ако постоји притужба родитеља или ученика да се догађа насиље међу ученицима у одељењу, особа која је добила ову информацију о томе обавештава стручну службу и наставника – одељењског старешину.
8. Стручна служба обавља разговор са наставником – одељењским старешином и након тога са ученицима у сукобу.
9. Након што добије информацију о сумњи за насиље међу ученицима, наставник – одељењски старешина разговара са ученицима у одељењу и фокусирано прати њихово понашање.
10. Ако наставник – одељењски старешина мисли да му треба помоћ у решавању настале ситуације, обавештава Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, који тада доноси план акције о решавању проблема.

11. Сваки сукоб међу ученицима у одељењу наставник – одељењски старешина решава тако да поступа у складу са процедурима Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у установама образовања и вaspitaњa, у зависности од конкретне ситуације (узраст, облик насиља, број укључених, место дешавања, могућност да се позове помоћ).
12. Наставник – одељењски старешина води евиденцију о појавама насиља међу ученицима у одељењу.
13. Наставник – одељењски старешина заједно са стручном службом израђује план акције и спроводи га у свом одељењу.

Процедура интервенција у случају када ученик не долази редовно у Школу

Члан 66.

1. Правдање ученикових изостанака врши се у складу са посебним општим актом Школе.
2. Ако наставник у свом одељењу има ученика које изостаје, а изостанци нису оправдани у складу са општим актом Школе, наставник је обавезан да телефоном, а додатно и путем електронске поште, контактира са учениковом породицом и сазна зашто ученик не долази у Школу. Ако наставник установи да је ученик изостао без оправдања, обавезан је да већ у том разговору обавести родитеља / законског заступника о законској обавези родитеља / законског заступника да његово дете похађа основну школу. Наставник је дужан да упозна директора са изостанцима.
3. Исто тако, ако наставник не успе да контактира са родитељем / законским заступником телефоном или путем електронске поште, а ученик и даље не долази у Школу, наставник је дужан да упозна директора са изостанцима.
4. Након информације од наставника да ученик без оправдања од родитеља / законског заступника не похађа основну школу, директор је дужан да учениковом родитељу / законском заступнику упути писано обавештење о мерама које ће Школа предузети у случају и даљег учениковог неоправданог изостајања.
5. Уколико ученик у следећих три дана након пријема писаног обавештења од стране родитеља не буде долазио у Школу, или родитељ не оправда изостајање ученика, наставник је дужан да о томе поново обавести директора, који упућује обавештење против родитеља / законског заступника општинској управи и Центру за социјални рад .

Процедура интервенција у случају када се догоди електронско насиље од стране запослене особе

Члан 67.

Ако неко од запослених примети да се врши електронско насиље над учеником од стране запосленог:

1. обавезан је да обавести директора;
2. директор сазива Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања ради провере информација, утврђивања нивоа насиља и нивоа ризика;
3. директор обавља разговор са особом која је вршила насиље и о томе обавештава родитеља;
4. директор покреће дисциплински поступак против запосленог и примењује друге мере прописане Законом;
5. укључују се надлежни органи (просветни инспектор).
6. директор заједно са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања прати ефекте предузетих мера.

Образовне и информативно-васпитне активности

Члан 68.

У циљу сталног унапређења, овим правилником прописаних мера и поступака за заштиту и безбедност ученика и запослених, као и школске имовине, Школа има обавезу да перманентно спроводи активности образовног и информативно-васпитног карактера.

Образовне и информативно-васпитне активности организоваће се у сарадњи са надлежним одељењима МУП-а РС, као и другим институцијама које се баве заштитом и безбедношћу ученика и грађана.

Ове мере спроводиће се кроз разне видове предавања, трибина или специјализованих семинара, како за запослене, тако и за ученике и родитеље.

Сарадња Школе са органима и установама у циљу заштите и безбедности

Члан 69.

У циљу заштите и безбедности ученика Школа предузима следеће мере, које се састоје у организовању:

- 1) сарадње са другим правним лицима (државним органима, јединицом локалне самоуправе, као и другим органима, установама, предузећима, организацијама и институцијама);
- 2) дежурства наставника и помоћнио-техничког особља;
- 3) осигурања ученика;
- 4) обезбеђивања видео-надзора
- 5) ограђивање школског дворишта;
- 6) обезбеђивања свих елемената заштите од пожара, удара грома и других елементарних непогода које могу угрозити безбедност;
- 7) заштите у саобраћају;
- 8) заштите за време извођења школске екскурзије, наставе у природи и сличних активности;
- 9) спречавања зlostављања;
- 10) непосредног и благовременог упозоравања ученика саопштењима од стране директора у ситуацијама кад им безбедност у школи може бити угрожена;
- 11) других мера у циљу заштите и безбедности које су утврђене законом и општим актима.

Члан 70.

Надлежне службе локалне управе координирају сарадњу државних органа и школама са територије општине и у циљу преузимања иницијативе на повећању заштите и безбедности ученика на својој територији.

Директор Школе дужан је да редовно присуствује састанцима које организују надлежни органи локалне самоуправе поводом безбедности и заштите ученика и извештава о стању безбедности у школи, евентуалним проблемима, као и да спроводи договорене мере. У случају спречености директор ће овластити друго лице да присуствује састанку.

Члан 71.

У сарадњи са Министарством просвете, Школа се стара да сви облици васпитноЭобразовног рада теку без застоја и проблема, да свекупни односи ученика и наставног процеса буду такви да ученици Школе буду заштићени од свих облика дискриминације и насиља.

Члан 72.

Школа у сарадњи са надлежним министарством и локалном самоуправом има обавезу да обезбеди:

- несметан и безбедан приступ ученика саобраћајним површинама до уласка у школско двориште;
- хоризонталну и вертикалну сигнализацију на приступним саобраћајницама до школе.

Члан 73.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова одвија се првенствено кроз присуство школског полицајца у Школи у току дана, као и свакодневни обилазак Школе и околине од стране патрола Полицијске станице, ради контролисања услова за несметан рад Школе и спречавања настанка потенцијалних проблема.

Школа такође остварује сарадњу са Полицијском станицом и по питању обезбеђења школских прослава и других ваннаставних активности.

У време ваннаставних активности везаних за Школу које се изводе ван Школе (експулзија, излети и сл), Школа је у обавези да благовремено пријави свако путовање ученика, како би радници МУП-а утврдили исправност ангажованих превозних средстава и старали се о безбедности ученика за време трајања путовања ако се одвија у земљи.

Директор школе дужан је да Полицијској станици најави писаним путем одржавање међушколских спортских манифестација у прописаном року од стране МУП-а.

Од надлежних органа Управе саобраћајне полиције Школа ће тражити да се обезбеди појачана контрола саобраћајница у околини Школе.

Школа је дужна да свако организовање прославе или сличног окупљања већег броја ученика у школи пријави Полицијској станици са обавештењем о датуму одржавања и времену трајања и да обезбеди дежурство наставника и помоћно-техничког особља.

Члан 74.

Школа редовно сарађује са установама које се баве здравственом превенцијом и заштитом.

Уколико постоји основана сумња да је здравствена безбедност ученика нарушена, или угрожена, одељењски старешина, стручна служба и директор имају право и обавезу да родитељу ученика скрену пажњу на могућу опасност и саветују родитеља да обави додатне анализе и прегледе. Поред тога, запослени у школи имају обавезу сарадње, помоћи и учешћа у раду тих установа на њихов захтев, а у циљу пружања помоћи ученику.

Родитељ је у обавези да обавести школу о учињеним корацима по том питању, ради безбедности како тог ученика, тако и свих других ученика у школи.

Школа организује и омогућава различите едукације, предавања и акције које спроводе здравствене и друге установе које имају за циљ бригу о здрављу ученика и промоцију здравих стилова живота и сл.

Завршене одредбе

Члан 75.

Овај правилник донет је у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе.

У поступку извршавања мера заштите и безбедности ученика школа сарађује са:

- Школском управом у Крушевцу;
- Просветном инспекцијом;
- Здравственим установама;
- Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Министарством унутрашњих послова;
- Центром за социјални рад ;
- са другим школама;
- са другим установама и институцијама;
- родитељима, односно старатељима ученика

Члан 76.

Према члану 189. Закона о основама система образовања и васпитања, средства за спровођење заштите и безбедности ученика прописаним овим Правилником, обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

Средства за заштиту и безбедност ученика се могу обезбеђивати и учешћем родитеља ученика, донатора, спонзора или од проширене делатности.

Члан 77.

У поступку прописивања мера за заштиту и безбедност ученика учествовао је Савет родитеља ове установе, а прибављено је мишљење Ученичког парламента.

Члан 78.

О спровођењу овог Правилника брину Одељењске заједнице ученика и сви запослени Школе.

Члан 79.

За све што није регулисано овим правилником примењиваће се одредбе других општих аката Школе и одредбе Закона о основама система образовања и васпитања.

Члан 80.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о мерама нинчину и поступку заштите и безбедности ученика заведен под бројем 110 од 14.02.2018 године и Правилник о изменама Правилника о мерама нинчину и поступку заштите и безбедности ученика заведен под бројем 1031 од 22.09.2023. године.

Члан 81.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Магдалена Ивљанин